

"נעשה ונשמע"

ההבדל שבתחילה אמרו רק 'נעשה' וקיבלוהו ב'קול אחד', לאחר כך שאמרו 'נעשה ונשמע'!

"וַיָּבֵא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר כֹּה וַיַּעַן כָּל הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה: וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע (כד, ג-ז).

איך אדם משתלם בכל התרי"ג מצות, גם באותן המצות שלא נוגעים אליו?

א] הנה בתחילה אמרו רק "נעשה", ולבסוף אמרו "נעשה ונשמע". וכשאמרו "נעשה" מודגש שאמרו "קול אחד", ולא נאמר כן כשאמרו "נעשה ונשמע". וכל זה טעון ביאור.

השתלמות בתרי"ג מצות – גם באלו שלא נוגעים לאדם

ב] נקדים בשאלה ידועה, הרי יש לנו בתורה רמ"ח מצות כנגד רמ"ח איברים, וש"ס לאוין כנגד ש"ס גידים. וכידוע בשם רח"ו זצ"ל (עי' שמה"ל בהקדמה ושפתי חיים עמ' שז) שרמ"ח איברים הגשמיים ניזון כל אחד מרמ"ח איברים הרוחניים. והנה אין ביכלתו של אדם לקיים את כל התורה, שהרי למשל הרבה מצות, הם מצות של כהנים דוקא, ואין לישראל קשר למצות הללו. כמו כן, ישנם מצות מיוחדות שנאמרו למלך או לטמא ונזיר, ואדם יכול לחיות את כל חייו וזה לא נוגע אליו. וכך גם הרבה מצות אינם נוגעים רק לעתיד לבוא.

נמצא, שאין ביכלתו של האדם לקיים בחייו את כל הרמ"ח מצות. וא"כ איך אמרו, שהמצות הן כנגד איבריו של אדם?

דבר נפלא מבאר הענף יוסף, במה שמסופר בגמ' (שבת לא). שגוי בא לפני שמאי והלל וביקש להתגייר, אמר "גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה על רגל אחת". ולכאורה לא מובן איזו שטות זו, לבקש להתגייר ולחסות תחת כנפי השכינה, בבקשה שילמדו עמו כל התורה על רגל אחת?!

ומבאר ששאל אותו, מאחר שכל המצות באים להשלים את איברי האדם, איך יכול האדם בחיי חיותו לקיים את כל המצות, בלי שיצטרך לחזור בגלגול של כהן, וגלגול של נזיר ושל מצורע. וזה היתה כונתו "למדני כל התורה על רגל אחת" דהיינו, איך אוכל לקיים את כל התורה בפעם אחת? (התשובה יובא בהמשך)

דברי המבי"ט – "ערבים זה לזה"

ג] ומבאר המבי"ט (בהקדמה לספרו קרית ספר פ"ז), שיש לכל אדם יכולת לקיים את כל המצות, בשני דרכים.

הדרך הראשונה: מאחר ועם ישראל ערבים זה לזה, וכפי שאמרו (ע"ז יח, א) "כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה, נתפש באותו עון". וגם להיפך אמרו (אבות ה, יח) "כל המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו". נמצא לפי זה, שכל אדם יוכל לקיים את כל המצות, על ידי שימחה ויכפה את מי שמצוה במצוה ההיא, כיון שהוא ערב בשבילו.

ולמשל, אדם שהוא נזיר או מצורע, ואינו מקיים את המצות המצוות עליו, צריך למחות בו מצד ערבות. וכן במצות המיוחדות של המלך, או במצות המיוחדות של כהנים ולוים, יש ביד כל אחד מישראל בהיותם בלב אחד ואגודה אחת, למחות בידם אם יעברו או אם לא יקיימו את המצות המוטלות עליהם.

ולא רק בכפיה, אלא כל שהאדם עוזר ומסייע להם בעשיית המצות, נחשב לו כאילו הוא שותף בעשייה של אותה המצוה, ועי"ז האדם יכול להשתלם בכל הרמ"ח מצות.

"נשים במאי קזכיינ"

ומוסיף החרדים (מצות התלויות בא"י פ"ב), שזה כונת הגמ' (ברכות יז, א) "נשים במאי קזכיינ"? והכונה, מאחר שאינן יכולות לקיים את מצות תלמוד תורה, ואין שלימות רק בקיום תרי"ג מצות, הרי חסר להם זאת. ומתרצת הגמרא, מאחר שהם מזכים את בעליהן ואת בניהן לעסוק בתורה, עי"ז נחשב שמקיימות גם מצות תלמוד תורה. ויש לצרף מש"כ הכתב סופר (או"ח סי' כ) שלכן הנשים מברכות "לעסוק בדברי תורה", הגם שאינם מצוות על עסק לימוד התורה, מאחר שגם לאשה יש חלק בתורתו של בעלה, והשלמת נפשו על ידה והיא גם היא תזכה לשכר טוב.

בקבלה ולימוד המצוה

ד] הדרך השניה כותב המבי"ט: כשאדם מקבל על עצמו, לעשות את כל מה שנצטווה בתורה, הרי זה כאילו עשה אותם בפועל. וכפי שכותב הרבינו יונה (שע"ת ב, י): שהאיש אשר קיבל על נפשו בלב נאמן לשמור ולעשות על פי התורה אשר יורוהו ועל פי המשפט אשר

¹ "רגל אחת" זה ביטוי ל"פעם אחת". וזה עפ"ד רש"י (שמות כג, יד) שמפרש "שלוש פעמים בשנה", גי' פעמים (ממור"ח שליט"א). ויש לצרף מה שאמרו (יומא לח:): עה"פ "רגלי חסידיו ישמור" - כיון שבאה לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה ואינו חוטא שוב אינו חוטא. ופרש"י שם: רגלי חסידיו, משהנהיג בחסד שני רגלים, כמו זה שלש רגלים (במדבר כב) - פעמים, ישמור אותו מן החטא.

יאמרו לו היושבים על המשפט, יש בידו מן היום הזה שכר על כל המצות. וכן אמרו חז"ל (מכילתא בא) עה"פ "וילכו ויעשו בני ישראל", וכי מיד עשו? והלא לא עשו עד י"ד לחודש? אלא, כיון שקבלו עליהם לעשות, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו מיד. וממילא, אדם שמקבל על עצמו לקיים את כל המצות ברגע שתהיה לו את האפשרות לקיימם, נחשב לו כאילו עשה אותם.

ואותם המצוות שא"א לו לעשותם, כגון מצות של כהנים וכדו', אז בקריאה בהם ובקבלתם אלו נצטווה, וכפי שאמרו "כל העוסק בפרשת עולה כאילו הקריב עולה", ולכן מי שלומד את הסוגיא של אותה המצוה, הרי זה נחשב לו כאילו קיים אותה.²

ואהבת לרעך כמוך

[ה] נמצא שיש שני דרכים איך לקיים את כל המצות. [א] מכח ערבות. [ב] על ידי קבלה ולימוד הסוגיות של המצות הללו.³

אולם ענין ה"ערבות" זוקק ביאור, שהרי בגדרי ההלכה של ערבות (אע"פ שיצא מוציא), אין לישראל דין ערבות על המצות של הכהן, וא"כ מה הכונה שמכח הערבות נחשב הישראל שיקים את המצות של הכהונה?

אולם הכונה היא כפי שכותב התומר דבורה (פ"א) וז"ל: כל ישראל הם שאר בשר אלו עם אלו, מפני שהנשמות כלולות יחד, יש בזה חלק זה, ובזה חלק זה.⁴ ולכן אינו דומה מרובים העושים את המצוה למועטים העושים את המצוה, וכל זה מפני כללותם. ולכך פרשו רז"ל על הנמנה מעשרה ראשונים בבית הכנסת כו', מקבל שכר כנגד כולם כו'. וכן מטעם זה, ישראל ערבים זה לזה, מפני שממש יש בכל אחד חלק אבר מחבירו, וכשחוטא פוגם עצמו ופוגם חלק אשר לחבירו בו, נמצא מצד החלק שהוא חברו ערב עליו, אם כן הם שאר זה עם זה.⁵

² מדברי המבי"ט שעירב יחד את ענין הקבלה עם ענין הלימוד של המצוה, משמע שהמהלך במה שהלומד חטאת כאילו הקריב, זה מצד שכך מראה שברצונו לקיים את המצוה, ונאנס ולא עלה בידו ונחשב כאילו קיימה. וכ"ה באלשיך (סו"פ שלח) ובדרך חכמה (נתיב כב, ב). ויש לציין בזה מש"כ השל"ה (פ"ר ראה) עה"פ (דברים יא, לב) "ושמרתם לעשות את כל החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן לפניכם היום", שחזר ואמר (שם יב, א) "אלה החקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות". ועוד שינה בלשון, בפסוק ראשון הקדים השמירה לחקים והמשפטים, ובפסוק שני הקדים החקים והמשפטים להשמירה. ומבאר רז"ל, השמירה יש לה שני פירושים: אחד, השמירה של קיום המצוה, כמו שנאמר באברהם (בראשית כו, ה) "וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתיי". שני, שמירה לשון המתנה, שממתין מתי יבא הדבר לידו ויקיימנה, כמו (שם לו, יא) "ואביו שמר את הדבר". על זה אמר הכתוב "ושמרתם לעשות את כל החקים ואת המשפטים" אשר עדיין אינם בנמצא, אם לא באתה לידך המצוה רק שאתה חושב מתי שתבא לידי אקיימנה, ואתה שומר וממתין עליה, ואתה מקיים שאר המצות שבאו לידך, ועל זה נאמר (ברכות ו א) חישב לעשות מצוה [ונאנס] ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. ובפסוק "אלה החקים והמשפטים", הם החקים והמשפטים שהם מוכנים לפניך, אזי 'תשמרון' בשמירה מעולה, וקא מפרש הקרא אחר כך 'אלה החקים והמשפטים' המוכנים לעשות. כלל העולה, חשב לעשות [ונאנס] ולא עשאה מעלה עליו [הכתוב] כאילו עשאה, כי האדם אינו אלא כשכיר יום דבר יום ביומו כל זמן שהוא חי, ולא עליו המלאכה לגמור, רק כשהוא עושה תמיד מה שרבו מזמין לו לעשות בו מלאכה, אף כשמת ולא גמר כל מלאכת רבו, מעלה עליו כאילו עשאה, מאחר שהחטרון לא היה מצדו עכ"ד. וע"ע בחפץ חיים (תורה אור פרק ד) שכותב "כיון שעמל עליהן ומצפה שיבואו לידי קיום, נחשב לו כמעשה". והדברים מפורשים בשל"ה (תורה שבכתב הקדמה אות י) וז"ל אח"כ הגיע זמן שראה הקב"ה הדור שראוי הענין להנתן להם התרי"ג, בזה האופן כל אחד יקיים מהתרי"ג בפועל מה שאפשר לו לקיים, ואז כשעושה כן ומקיים בפועל מה דאפשר לו, והוא שש ושמוח בעבודת השי"ת ומוכן לקיים כל מה שאפשר לו לקיים, אז מה שאי אפשר לו לקיים הוא כאילו קיים, מאחר שהוא מוכן לקיים ואין המניעה מצדו רק מצד אחר. והנה על כל פנים נתקיימו התרי"ג בכל ישראל, דהיינו תורת כהנים נתקיימו בכהנים, וכן מצות יבום למי שבא לידו היבום, וכן כולם. ומי שלא היה אפשר לו לקיים, וקיים כל מה שאפשר, והוא עוסק בתורה לשמה, ופירוש 'לשמה' הוא כך, כשעוסק בתורה עוסק על מנת ללמוד וללמד לשמור ולעשות, כלומר, שרוצה לקיים מה שימצא בתורה, מה שגזר מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא לעשות, על כן אף שלא קיים מחמת שהיה בנמנע אצלו לקיים, אבל הוא היה מוכן לקיים, אז עולה לו כאילו קיים, כי הוציא לפועל מכח הכנה שלו. ועל זה רמזו רבותינו ז"ל (ברכות ו א) חישב לעשות מצוה ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, כי התורה היא כתב מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שכתב לעבדיו הנאמנים, דהיינו אומה ישראלית עכ"ד. וע"ע ביערות דבש (ח"ב דרוש ב).

³ וכך גם כותב המשך חכמה (שמות יט, ח): שיש מצות שלא שייך לקיימם, רק שצריכים להתקיים בכלל ישראל, וכל ישראל ערבין זה לזה, ובקיומם כולן מקבלים שכר. שכל האומה הישראלית היא אדם אחד, יש אדם שנחשב ל"לב" (כמו שאחז"ל "צדיקים לבן של ישראל"), ויש כראש ("ראשי העדה"), ויש כעין ("עיני העדה"). וכל אחד צריך לקיים את המצוה התלויה בו, ובכלותם הוא "אדם" שלם. ולכן על מצוות שאין ביכולת האדם לקיימם, צריך ללמוד, כי "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב", או להחזיק לומדי תורה. וראה גם מש"כ החפץ חיים (תורה אור פרק ד) שענין הערבות לא מועיל למצות שלא קיימות היום, כגון מצות שתלויות בבית המקדש, ולזה צריך דוקא את ענין הלימוד.

⁴ והאריך בזה הגריא"ח (שיח יצחק דרוש לשקלים) וז"ל: כי כלל האומה הזאת, הוא דמות אדם שלם, המורכב מאיברים וגידים, שכמו כל אבר הוא מיוחד לדבר פרטי ועושה פעולה מיוחדת שהיא צריכה אל הגוף בכלל, וכולם משמשים לבריאות הגוף וחיותו, שתוכל הנפש להיות שורה בו, ואם לא יהיה היחוד שבין האברים, לא היתה הנשמה שורה בו, למשל אם הידים לא היו משמשים לגוף לעשות מלאכתו וצורך אכילתו לקיום גופו, לא היה לו במה לחיות, וכל האיברים צריכים הם להכיר מדרגותיהם, ולעשות כל אחד פעולה מיוחדת אליו. וכמו כן ישראל, בפרט הם מורכבים מריבוי ניצוצות, ונשמת כל אחד הוא צריך אל הכלל כולו, ועל ידי שמאחדים זה בזה, אז הנפש שורה בהם, והיא השראת השכינה שבהם שהיא נפש של ישראל וקיומו, שבאיברים כל אחד הוא מיוחד לדבר פרטי, כמו כן כל אחד מישראל נברא לדבר מיוחד לקיום העולם בכלל, והרי ממש כל אחד מישראל הוא עולם שלם, שגורם בדבר המיוחד לו קיום העולם בכלל. ולכן אמרו "כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא" עכ"ד (וכל אחד מישראל הוא אבר שהנשמה תלויה בו).

⁵ וכ"כ המלבי"ם (יהושע ז, א) שהגם שנאמר (שם כב, כ) "עכץ מעל בחרם ועל כל עדת ישראל היה קצף", אעפ"כ נאמר "וימעלו בני ישראל בחרם" כאילו כל ישראל מעלו בעצמן – כי כל ישראל קשורים כגוף אחד, עד שכל איש ואיש מהם יחוסו אל הכלל, כיחוס אבר אחד מן הגויה אל הגויה, וכמו שע"י חולי או הפסד אבר אחד יתהוה חולי או מום בגוף כולו, כן במה שלקח עכץ מן החרם נחשב כאילו מעל העם כולו, וז"ש "וימעלו בני ישראל ויקח עכץ".

ומסיים: שמטעם זה נצטוונו "ואהבת לרעך כמוך". וכמש"כ האוה"ח (לט, לב) שזה הכונה ב"ואהבת לרעך כמוך", מצד שהוא כמותך, כי בשלומו ייטיב לך ובאמצעותו אתה משלים שלימותך, וא"כ אינו אחר, אלא אתה עצמך וכאחד מחלקיך.⁶

'מאי דסני עלך לחברך לא תעביד' ו'איך פירושה זיל גמור'

וכך מבאר הענף יוסף, שזה מה שענה לו הלל לאותו הגר, שני תשובות היאך אדם יכול להשתלם בחיי חיותו בכל התרי"ג מצות, וזה על אחד משני האופנים הנ"ל: [א] "דעלך סני לחברך לא תעביד" – ואהבת לרעך כמוך, וכיון שיהיה אהבה בינו ובין כל ישראל, חזי לאיצטרופי ונחשב כגוף אחד בקיום המצות. [ב] "ואיך" (היינו תקנה נוספת), "זיל גמור" – ועל ידי עסק התורה, תוכל להשתלם בכל התרי"ג מצות!⁷

ביאור מקראות הפרשה

[ו] עפ"י נשוב לבאר את הפסוקים בפרשה [כפי שביאר מו"ר הגאון הגרד"כ שליט"א].

דהנה במה שאמרו "נעשה ונשמע" כבר ביארו המפרשים, ש"נשמע" זה לא רק שמיעת האוזן כדי לדעת מה לעשות⁸, אלא מונח בזה ב' ענינים: "נעשה" – קיבלו על עצמם לעשות את כל המצות, גם בלי לחקור אחר הטעם. ו"נשמע" – השכלה והבנה, להבין את טעמי המצוות וסודותיהם. וכפי שכותב הבית הלוי בפרשה עפ"ד הזוהר (ויקרא עז, א) שאמרו: "נעשה בעובדין טבין ונשמע בפתגמין דאורייתא".

ולכן בתחילה שאמרו רק "נעשה", ולא קיבלו על עצמם ללמוד ולהבין את התורה, היו חייבים לקבל על עצמם ב"קול אחד" – דהיינו יחד, כדי שכולם יהיו ערבים זה לזה, כי הרי רק כך ניתן לקיים את כל התרי"ג מצות, ובלי זה אי אפשר לקיים את הכל.⁹

אולם אחרי שמה נתן להם את "ספר הברית" [ופרש"י שכתוב בו "מבראשית ועד מתן תורה ומצות שנצטוו במרה"], אז נתחדש גם "עסק התורה", ואמרו גם "נשמע" שקיבלו על עצמם גם ללמוד ולהבין את התורה. ולכן מאז כבר לא נצרך בהכרח "קול אחד", כי על ידי שהאדם לומד את הסוגיא, הרי זה נחשב לו כאילו קיימה!

וכעפ"י כותב המשך חכמה (פרי יתרו), שכאן אמרו "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" – דהיינו ש"נעשה" מה ששייך אצלנו, ו"נשמע" דהיינו שנלמד ונבין פנימיותם והלכותיהם וחוקותיהם. אבל בפרשת יתרו אמרו (יט, ח) "כל העם יחדיו כל אשר דבר ה' נעשה" – שבכללות העם כאחד כולם יחדיו יעשו כל אשר דבר ה', וכל אחד יעשה השייך לו, וכמש"כ הספורנו (במדבר ח, ב) ש"ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה" הכונה, ש"בין כולנו נשלים כונתו".¹⁰

ומוסיף הכתב סופר (וזאת הברכה), שלכן רק כאשר היו ישראל באחדות "ויחן ישראל נגד ההר", הגיע הזמן לתת את התורה, כי רק כשאר "ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה" – יש יכולת לכל אחד להשתלם בכל התרי"ג מצות. ומבאר שזה הכונה בפסוק "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" – שרק כשאנו באגודה וקהילה אחת, נוכל לקיימה כולה. ולכן "ואהבת לרעך כמוך" זהו כלל גדול בתורה! וכ"ה במהר"ל צינץ (מלא העומר אסתר פרק ט).

לתגובות: 5322906@gmail.com

להאזנה לשיעור: 0733-718134 (212)

⁶ וכ"כ האלשיך (פרי כי תשא) בנוגע לימחצית השקל: שכל איש מישראל נפשו קשורה בחבירו, כי ממקור אחד הן ונפשות כל אשי ישראל לאחת יחשבו, על כן יביא כל אחד מחצית השקל, להורות כי כל אחד עם כל איש זולתו אחד הוא, ובכך הם ערבים זה לזה.

⁷ ראה גם בהקדמת השב שמעתתא שכותב: ואחדות ע"י המצוות משרה השכינה בישראל ע"י כ"ב אתון דאורייתא, דביה כלולין תרי"ג מצות שסי"ה ל"ית רמ"ח מ"ע נגד גידי ואברי האדם, וכן מבואר בסי' ב' בפי' פסוק "כי אם עונותיכם מבדילים ביניכם", כי ע"י המצות הם נאחדים ונאחזים וע"י העונות נפרדים זה מזה, וזה היה כוונת הלל שאמר להגר ואהבת לרעך כמוך ואיך פירושה זיל גמור, פירוש שאר המצות הם פירושים להאחדות אשר על ידם יתלכדו בני ישראל ויהיו אחד כו'. וזה כוונת מאמרם ז"ל (יומא פו, א) ואהבת כו' שיהא שם שמים מתאהב על ידך, והיינו הכחות העליונים יתאחדו כי כולם נתנו חלקם אל האדם והוא הענף מהם ויצמיח אהבה בשרשים, ולכן יש לכוון קודם כל לימוד ומע"ט היחוד ההוא בקיום מצות ואהבת לרעך כו' והיה כל ישראל איש אחד וגם מולידיהם יתאחדו כו' עכ"ד.

⁸ ראה ברש"י (שה"ש א, טו) שנאמר בפסוק ב' פעמים "יפה", אחד כנגד נעשה, ואחד כנגד נשמע, וכמו שאחז"ל שקיבלו ב' כתרין. וכך מבואר בהכרח ממה שמתחילה קיבלו רק "נעשה", ואח"כ הוסיפו וקבלו גם "נשמע". וראה ברש"י (בראשית לו, כז) שכותב עפ"ד התרגום, ש"נשמע" אי"ז שמיעת האוזן, אלא קבלת דברים. וכ"כ המלבי"ם (שמות כד, ד) ובעבודת הגרשוני (שה"ש ה, טז) ובעקידת יצחק (שער מד).

⁹ העירו שיש כאן חידוש, שנעשו ערבים מצד "ואהבת לרעך כמוך" מיד שאמרו "נעשה" עוד קודם מ"ת בפועל.

¹⁰ וכעפ"י כותב המשך חכמה (פרי יתרו), שכאן אמרו "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" – דהיינו ש"נעשה" מה ששייך אצלנו, ו"נשמע" דהיינו שנלמד ונבין פנימיותם והלכותיהם וחוקותיהם. אבל בפרשת יתרו אמרו (יט, ח) "כל העם יחדיו כל אשר דבר ה' נעשה" – שבכללות העם כאחד כולם יחדיו יעשו כל אשר דבר ה', וכל אחד יעשה השייך לו, וכמש"כ הספורנו (במדבר ח, ב) ש"ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה" הכונה, ש"בין כולנו נשלים כונתו".

אולם יעוי' במשך חכמה בפרשתן (כד, ג) מש"כ לבאר, שמתחילה אמרו "כל הדברים אשר דבר ה' נעשה" – כי עדיין לא קיבלו עליהם את ה"משפטים". ורק אחרי שזרק על העם את הדם להכניסן בברית, וכמו שאמרו במכילתא (פ"ג ד"ה ויקח) שאמר להם: אתם קשורים ענובים ותפוסים, וזה "ספר הברית" שכתרו כל ישראל יחד, אז אמרו "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", דהיינו בין ה"דברים" ובין ה"משפטים". והנה מה שיכולים לכוף ולרדות על חוקי התורה ונדריה ("משפטים"), זה רק מצד שיכל ישראל ערבים זה בזה, ואם אחד אינו מקיים בור אחד, הוא מזיק לחבירו ולהכלל כולו, ולכן יש לבית דין לכוף ולשפוט העובר את מצות השי"ת.